

Rong

JW

January 16, 2014

Ärkan selle peale, et mu pea kolksab vastu klaasi.

No kurat, millal nad ükskord siin riigis raudteed korda teevad? Kas need poliitikud tõesti muud ei oska, kui rahva raha eest omale villasid ehitada? Ah, eks see ole niimoodi juba sajandeid olnud, miks siis nüüd ühtäkki midagi muutuma peaks. Sina, mats, pane lõuad kinni ja rapu nii nagu kõik sinu esivanemad rongides rappunud on. Või veel natuke hullemini. Sest raudtee ehitati sinu esivanemate ajal ja keegi pole seda vahepeal remontinud.

Rong peatub. Vaatan aknast välja. Mingi jaam, mida ma kunagi varem näinud ei ole ja mida ma loodetavasti mitte kunagi enam ei näe. Igasugu rahvast seab maha ja peale. Aga rohkem ikkagi peale ja nii läheb istekohtadega kitsaks. Minu kõrvale jääb peatuma üks paks onkel, justnagu vihjates, et ma võiks oma koti istme pealt endale sülle tõsta. Vaatan aknast välja. Onkel seisab edasi. Ühtäkki saab sellest kindlameelsete vaimude võitlus. Kes keda? Kas taganen mina või astub tema mööda vahekäiku minema? Lasku käia, seisku. Ma tunnen niisuguseid. Nende ainus soov on sinu maailma mõra lüüa, et siis seda oma üüratu tagumikuga järjest laiemaks istuda. Ei lähe läbi.

Onkel muutub kannatamatuks. Ta on juba peaaegu kätt minu koti järele sirutamas, aga mõtleb siis ümber ja tõmbub tagasi. Kogemus ütleb, et mul on veel vara oma võidu üle rõõmustada, temasugused ei anna niisama lihtsalt alla. Nõnda ka see eksemplar. Minu koti riiulile viskamise asemel astub ta oma persega hoopis minu nina alla ning teeb, nagu tahaks mulle otsa istuda. No mida! Nii jultunuks pole veel keegi kunagi läinud. Plaanin talle juba hambad tagumikku lüüa, kui ta silmab kaks istet eespool vaba kohta ning tüürib edasi. Tema õnn, et mõistus persest pähe tuli. Minu hambad on väga teravad.

Vagunisse astub piletikontroll. Kõik kohmivad oma taskute ja tengelpungade järele, aga mina mitte. Selline alandus pole minu

jaoks. Minu käest piletit küsida oleks nagu ... noh ma ei teagi. Paluda presidendi autol punase tule taga oodata. Presidendiga nii lihtsalt ei käituta. Tema on kõigist teistest toladest üle. Ta ei pea järgima mingeid jaburaid reegleid, mille ainus mõte on halli massi ohjes hoida.

Kontrolör liigub vahekäigus edasi. Krõpsutab oma tangidega, müüb pileteid, tõstab ühe jänese suvalises teivasjaamas maha. Paras sellele tegelasele. Järgmine kord teab oma kohta ja käib jala. Kontrolör jõuab minu istme juurde ja minu vastas istuv näitsik ulatab talle oma pileti. Mees lööb sellesse harjunud liigutusega augu. Ta teeb peaga minu poole vaevumärgatava nõksu ning astub edasi. Piiga tahaks justkui protesteerida, miks minu käest piletit ei küsitud, aga ma sunnin ta oma pilguga vaikima. Mis see sinu asi on, sa mõttetu vidin? Sina osta omale odavamalt küünelakki ja kuluta vähem kondoomide peale, siis sul jääb piisavalt piletiraha. Aga ära vahi mind sellise pilguga, justnagu peaks mina niisamuti käituma. Vidin jätabki protestimõtted sinnapaika ning pöörab pilgu aknast välja. Väga hea, just sulle kohane käitumine.

Kontrolörile tuleb vastu kärumees, kes müüb oma käru pealt komme, jooke ja laste joonistusvihikuid, mida ükski laps ega lapsevanem kunagi ei osta, sest need on nii igavad. Mul on tast selle pärast vahel lausa kahjugi. Inimene on oma raha kauba alla kinni pannud ega saa sellest kuidagi lahti. Aga siis pole vaja olla nii loll ja maitselage. Täie mõistusega inimene võiks ju lõpuks oma veast aru saada ja proovida seda heastada. Näiteks kogu rongirahvale tasuta jooke jagada. Või siis vähemalt mullegi, niipalju austust võiks tal ju ometi olla. Aga ei, ta möödub must oma monotoonse hüüdmõminaga ega tee minust väljagi. Ta teab, et ma mitte kunagi mitte midagi ei osta. Muidugi ei osta, ärgu lootkugi. Tema kärus pole midagi, mis minu küünemustagi väärriks, tähelepanust või raharaiskamisest rääkimata.

Hea küll. Mul hakkab teist kõigist kahju. Sellepärast, et te olete nii lollid. Nii andetud. Nii vaesed. Võibolla see kõik pole ainuüksi teie enda süü, võibolla te sündisite peredesse, mille lastel polegi paremaid väljavaatied, kui elu aeg rongiga sõitma jääda. Ma olen täna armulikus tujus. Ma tahan teid kuidagi aidata.

Tõusen püsti, astun vahekäiku ja kõhatan hääle puhtaks. Kuulake nüüd, pöobel, mida ma teile ütlen, ja pange kõrva taha, sest see võib kunagi teie elu päästa.

Ja ma teen kõigile vagunis istujatele turvademonstratsiooni. Ma selgitan, kuidas kinnitada pagas ülemisele riiulile nii, et see kellelegi

pähe ei kukuks. Hoiatan sõidu ajal aknaid avamast. Ja mis kõige tähtsam, näitan, milline poos tuleb võtta, kui keegi tõmbab hädapidurit. Sel juhul tuleb tegelikult käituda üsna sama moodi kui lennuki hädamaandumise ajal. Tõmba ennast kägarasse, pea põlvede vahele, et ringi lendavate asjadega mitte pihta saada. Te pole lennukiga lennanud? Muidugi. Kuidas te oleksitegi võinud endale midagi niisugust lubada.

Teen sellele matsikarjale lohutuseks ning jutu lõpetuseks nalja, et pärast loengu lõppu tuleb eksam, mil ma päriselt hädapidurit tõmban. Keegi ei naera.

- - - - -

Jah, tegelikult ma ju teadsin, et keegi ei naera. Nad ei tee seda kunagi.

Ma ei mäleta, kui kaua ma siin rongis juba istunud olen. Võibolla aasta. Võibolla kaks. Alguses nad ikka üritasid minuga suhelda, aga siis hakkasid nad mulle järjest vähem tähelepanu pöörama. Piletikontrollil ei kulunud kaua aega mõistmaks, et meil pole teineteisega midagi pistmist. Ehk mõni kuu. Kärumees osutus puupäisemaks ja üritas mulle veel poole aasta järelgi oma rämpsuga kaela määrada. Aga nüüd ei näe ka tema enam mind.

Tegelikult on mul tunne, et mind ei näe enam keegi. Nad peavad minu istet tühjaks kohaks, mille kõrvalistmel lamav kott vihjaks justkui, et selle omanik on korraks kuhugi ära läinud ja tuleb kohe tagasi.

Ma ei tea. Ma ei hakka kelleltki küsima ka.

Ma ei lasku nii madalale.